

Gör en länksamling - och rädda biblioteket in i år 2000!

Klein, Helena

Published in:
Tidskrift för dokumentation - The Nordic Journal of Documentation

1999

Link to publication

Citation for published version (APA):
Klein, H. (1999). Gör en länksamling - och rädda biblioteket in i år 2000! *Tidskrift för dokumentation - The Nordic Journal of Documentation*, *54*(1), 9-14.

Total number of authors:
1

Gör en länksamling

– och rädda biblioteket in i år 2000! Ett exempel hämtat från byggområdet

av Helena Klein

Helena Klein är bibliotekarie vid V-biblioteket Bygg vid Lunds Tekniska Högskola. Hennes länksamling (inom byggområdet) presenterades vid the First International Conference on New Information Technologies for Decision Making in Civil Engineering, som ägde rum under oktober 1998 i Montreal, Canada. Helena.Klein@vsek.lth.se

Make a handy tool for your patrons – and save your library for the new millenium.

This article focuses on the Civil Engineering Resources (CER), an electronic resource service available on the World Wide Web <http://www.ldc.lu.se/~lthvbibl/civ-www.htm> or an easier address to remember <http://www.bygginfo.nu>. It was developed within the library of Civil Engineering at Lund Institute of Technology, and compiles about 500 selected Internet Resources emphasizing the field of Building and Construction Engineering.

Då jag under åren 1992/93 började "upptäcka" Internet, och under 1995 tog itu med att skapa mitt institutionsbiblioteks hemsida, blev jag fascinerad över alla de möjligheter som nätet erbjöd för att åstadkomma en ny service till forskare och studenter – även för ett litet bibliotek med knappa resurser. Mitt mål blev därför att kunna erbjuda en länksamling över elektroniska källor till bibliotekets besökare, särskilt som forskarna och lärarna ofta inte hade den tid och de kunskaper som krävdes för att hålla sig à jour med informationen och utbudet på Internet.

Många stora högskole- och folkbibliotek tillhandahåller mycket omfattande ämnesbaserade Internetkataloger. Men av naturliga skäl kan dessa aldrig gå på djupet i ämnena. Även om man kan tycka att det numera finns länksamlingar inom det mesta, så finns det en hel del kvar att åstadkomma för en bibliotekarie vid ett institutions- eller specialbibliotek, i synnerhet när det gäller att strukturera informationen.

Länksamling – en värdefull produkt för biblioteksservice

En länksamling skall ge service till bibliotekets besökare och kan användas som:

- ett händigt och tidsbesparande "mega-bokmärke"
- en guide och startpunkt till Internet för vidare sökningar
- ett sätt att upptäcka och utforska nya och intressanta webbsajter.

Vad som åstadkommits vid V-Biblioteket Bygg vid Lunds Tekniska Högskola med länksamlingen "500+ Civil Engineering Resources, Focused on Building and Construc-

ting Engineering" eller på svenska "500+ Byggresurser världen över" (CER) är en samling av utvalda Internet-källor inom alla ämnen, dock med tyngdpunkt på byggnadsteknik och byggnadskonstruktion <http://www.ldc.lu.se/~lthvbibl/civ-www.htm> eller aliasadressen <http://www.bygginfo.nu>

CER har för överskådlighetens skull på hemsidan uppdelats i nio kategorier:

Målgruppen är civilingenjörer och byggare, både inom forsknings- och företagsvärlden samt företagare, hemmasnickare m fl världen över, vilken den utlagda loggstatistiken över besöken utvisar.

Länksamlingen har blivit en naturlig följd av bibliotekets syfte att tillhandahålla information inte enbart från traditionella media utan också för att ge service vad gäller elektronis-

- Research / Education: Civil Engineering Programmes in Universities World Wide
- International Organisations, Research Institutes, Associations, Societies, etc.
- Swedish Building Trade: professional associations, companies, marketplaces, etc.
- Discussion Forums (mailing lists and news groups), including descriptions, etc.
- Civil Engineering Events (conferences, seminars, meetings, etc.)
- Information Sources for searches on your own: e.g. search guides, databases, etc.
- Civil Engineering Journals on Internet for table-of-contents, abstracts or full text.
- Miscellaneous Topics, e.g. bridges, construction, building materials, environment...
- Useful Tips and Tools, for your CE Research and Studies, e.g. image archives, softwares, glossaries, educational resources, job vacancies and not to forget fun stuff like engineering jokes and quotations, etc.

Adresser till länksamlingen: www.bygginfo.nu.

LUNDS TEKNISKA HÖGSKOLA
Lunds universitet

The Library

ANBAR
ELECTRONIC INTELLIGENCE

Seal of APPROVAL
ArgusClearinghouse

LookSmart

Biblioteket Bygg
Civil Engineering Library

School of Civil Engineering - Lund Institute of Technology - Lund University

500+ Civil Engineering Resources
Focused on Building and Construction Engineering
500+ Byggresurser världen över

This "goldstar" marks the "outstanding" resources that are especially useful or informative and absolutely worth a visit. Most of the resources include brief descriptions, both in English + Swedish when needed.

Updated/revised 4 January 1999 by Helena Klein
The pages are best viewed in 800x600 screen resolution.
Usage statistics 110 104 visits January - December 1998

Research / Education Civil Engineering Research/Education at Lund University + universities and CE Programmes world-wide	Organisations... Research Institutes, Associations, Societies, Councils etc. world-wide in alphabetical order	Swedish Building Trade Professional Associations and Societies, Companies, Meeting- and Marketplaces, Yellow Pages...
Miscellaneous Bridges, Building & Construction, Wood/Forestry, Cement/Concrete, Masonry, Steel etc., Environment etc.	Discussion Forums Newsgroups and Mailinglists for Civil Engineers, incl. brief descriptions and useful links for searches...	Information Sources Databases, Information Services, + Guides and other Civil Engineering Indices for your help
Civ. Eng. Events Selection of Conferences, Seminars, Exhibitions... browse through several Events Calendars on the Net...	Useful Tips / Tools for your CE Research / Studies e.g. Glossaries, Softwares, Images, Courses, Job Vacancies + Fun Stuff	Civ. Eng. Journals on Internet, and links to the wellknown publishers + searchable indices and article databases...

ka källor. Den är sålunda ett modernt uttryck för bibliotekets uppgift att samla, ordna och tillhandahålla information inom det egna området.

Att bygga en länksamling på webben

Med hjälp av HTML började jag arbetet med att göra upp en särskild hemsida för biblioteket. Jag har själv inte arbetat efter några speciella anvisningar, eftersom jag är ensam på biblioteket. I stället har det varit intuitionen som har fått styra, samt vad som har efterfrågats och vad som jag sett har gått hem hos besökarna.

Det har varit värt nu i efterhand att lägga ned en hel del tid och arbete, åtminstone inledningsvis och vid stora förändringar, då man tjänar in detta mångfaldigt senare. Dels är det praktiskt och tidsbesparande att kunna hänvisa till sitt biblioteks webbsidor, och i synnerhet att dra nytta av det i biblioteksundervisningen. Dessutom är det en både rolig, kreativ och inte minst lärorik arbetsuppgift. En viktig anledning bakom arbetet är också att det inte funnits någon motsvarande länksamling inom byggområdet, som även har täckt svenska resurser. De som finns har inte varit tillräckliga, och så har behovet och efterfrågan vuxit fram efterhand.

Lättnavigerad struktur ...
Efter att ha granskat ett oändligt antal länklistor, även utanför det egna ämnesområdet, har jag erfarit att alltför många inte bryr sig om att lägga ner tid på en tydlig och lättnavigerad struktur och layout av sidan. Det är självklart att man bör hålla korta rader, gärna i spalt- eller tabellform. Man ska inte heller vara rädd för att piffa upp webbsidorna med lite personlighet, färg och passande ikoner.

... layout och presentation ...
Framför allt är det en fördel för besökaren om det finns kommentarer och beskrivningar av länkarna. Layouten och särskilt presentationen av varje webbresurs har jag lagt ned mycket arbete på för att underlätta för användaren. Det spelar inte så stor roll hur bra länkarna är eller ens hur bra beskrivningarna är, om man inte också utnyttjar webb-gränssnittets för- och nackdelar. För att nämna ett exempel på en mycket lyckad lösning är webbplatsen för LTH/Trafiktekniks bibliotek <http://www.tft.lth.se/biblio.htm>. I synnerhet sidan "Om forskning och studier "<http://www.tft.lth.se/report1.htm>" är ett bra exempel på vad ett bibliotek kan ge för service till sina användare.

... och informativa titlar och URL-adresser – A och O i länksamlingen
Ibland behöver man dessutom ändra om länktitlarna, om inte namnet är tillräckligt informativt. Så har jag t ex på min lista över "användbara länkar och startpunkter" ofta behövt ändra länktitlarna och ge kommentarer så att de säger mer för besökarna: <http://www.ldc.lu.se/~lthvbibl/startwww.htm>

URL-adresser har oftast tagits med, då de säger en hel del om källorna. Dessutom har jag ansett att det är en fördel att inkludera URLs för att CER i utskriven form ska också kunna användas för att ge en överblick över vad som finns inom ämnena, innan man går vidare. Sedan är det viktigt att länkarna fungerar, att man helst regelbundet kollar att de går till rätt adress. Nu finns det till hjälp på marknaden bra program, s k shareware som InfoLink Link Checker, LinkBot m fl. Men då och då måste man även kontrollera länkarna manuellt, då också innehållet kan ha ändrats, i synnerhet när man, som i mitt eget fall, lagt till beskrivningar.

Besökarens intressen i fokus

Inte minst viktigt är det att se sidorna utifrån besökarens perspektiv och de förväntningar

denne har. Det kan vara det svåraste, då man lätt blir hemmablind. Därför är ett självklart tips att t ex bjuda in en grupp forskare och studenter att tycka till om bibliotekets webbsidor. Det finns också många artiklar om hur man anpassar webbtjänsten efter användarnas önskemål, t ex i artikeln av mina kollegor på NetLab:"Att göra bra Web-sidor – användarvänlighet i fokus" - T. Dokument 51(1996)1/2 s 21-24. Artikelserie ur *CAP & Design* som finns på nätet <http://www.idg.se/capdesign/artikelserier/webde sign/webdesign 3 97.html> rekommenderas särskilt.

Innehållsbeskrivningar till egna källor

Särskilt praktiskt är det att lägga upp länkar tillsammans med korta innehållsbeskrivningar till de tidskrifter biblioteket prenumererar på och de databaser man använder. KTHB, Kungl. Tekniska Högskolans bibliotek, <http:// www.lib.kth.se/database.html> har t ex utformat sina databas- och tidskriftsammanställningar mycket snyggt och strukturerat. Dessa webbsidor hade jag själv som förebild till mitt biblioteks lista över databaser, <http://www.ldc.lu.se/lthvbibl/infoserv.htm>

Metasajter – oumbärliga hjälpmedel

För ett litet bibliotek med begränsade resurser räcker det långt med att erbjuda ett litet antal utvalda, gärna kommenterade länkar, snyggt och överskådligt kategoriserade, så att den som söker information i första hand finner vad som söks på ett enkelt och logiskt sätt. Man kan t ex plocka ut de webbresurser som är mest intressanta för de egna besökarna, tillsammans med ett urval större och välkända ämnesguider som bl a *Argus Clearinghouse, BUBL, Mölndals Internetkatalog, SUNET, Internet Scout Report, Svenska sidor online, Svesök, WWW Virtual Library* och *Yahoo*, samt bra kataloger och samlingar över det egna ämnesområdet för vidare sökning. Dessutom räknas de bland de bästa källorna för att söka efter kvalitetsgranskade webbsajter.

Flera ämnesguider och länksamlingar hittar man via "Svenska sidor online/The Swedish Page",<http://www.svenska-sidor.com/>, som på ett smart sätt skapat en startpunkt med direktlänkar till bibliotekens ämneskataloger enligt SAB-systemet, <http:/www.inetmedia.org/referens/virtuella-bibliotek-direkt.shtml>, en mycket användbar internetkatalog, som täcker alla ämnen väl.

Sammanställning av innehållsförteckningar

När det gäller att sammanställa de tidskrifter som finns på Internet, länkar man vanligen från sin egen tidskriftslista, med understrukna länkar på titlarna. Jag har valt att behålla bibliotekets tidskriftslista olänkad, då den ska kunna skrivas ut, samt därför att den innehåller interninformation <http:/www. ldc.lu.se/lthvbibl/tidskr.htm>. Därför skapade jag en ny tidskriftslista med bara Internetlänkar: <http://www.ldc.lu.se/lthvbibl/tidskr-www.htm>.

Många av forskarna insisterade på att få kopior av tidskrifternas innehållsförteckningar, fastän de länge haft tillgång till åtskilliga elektroniska tjänster. För att undvika att hela tiden kopiera innehållsförteckningarna i inkomna häften till avdelningens forskare, beslöt jag att leta upp Internetlänkarna till så många av de 150 tidskrifter som sektionens institutioner prenumererade på och samla länkarna i en enda, hanterlig lista. Jag döpte sidan till: "Civil Engineering Journals on Internet + links to publishers, other indices and archives for table-of-contents, abstracts or

The current subscriptions A - W

- ACI Materials Journal
- ACI Structural Journal
- Advanced Cement Based Materials
- Advances in Cement Research
- Advances in Engineering Software and Workstations
- Ambio - a journal of the human environment
- Applied Acoustics
- Applied Mechanics Reviews (ASME)
- Aqua : Journal of water supply research and technology
- ASCE:s all 27 journals
- Bauingenieur mit Bauinformatik
- Bauphysik
- Bautechnik
- Beton- und Stahlbetonbau
- Boreal Environment Research
- Building and Environment
- Building Research and Information
- BYTE
- Canadian Geotechnical Journal
- Cement and Concrete Composites
- Cement and Concrete Research
- Civil Engineering, New York (ASCE)
- Computer Methods in Applied Mechanics and Engineering
- Computers and Structures
- Concrete Abstracts (ACI)
- Concrete International: design and construction (ACI)
- Concrete Quarterly (BCA)
- Construction and Building Materials
- Energy and Buildings
- Finite Elements in Analysis and Design
- First Break (EAGE)
- Forest Products Journal
- Geology Today
- Geophysical Prospecting
- Geophysics (SEG)

Search journals and articles on your own...

UnCover

CARL/UNCOVER

"A free database, you only pay for the articles you order. UnCover is an online article delivery service, a table of contents database, and a keyword index to nearly 17,000 periodicals, over seven million articles are available through a simple online order system, The UnCover Reveal Alert service delivers tables of contents from the latest periodical issues directly to your e-mail box" (*Highly recommended*)

◆ UnCover Title and Subject Lists

"You can easily browse through the list to check whether a specific journal is present or not before you access Uncover..." (incl. ISSN-number- useful to know)

ASCE

ASCE Civil Engineering Database (CEDB)

"is designed to provide easy bibliographic access to all ASCE publications. The database covers ASCE documents published since 1975. It provides access to all the journals, conference proceedings, books, standards, manuals, magazines, and newsletters." All included with abstracts!

ANBAR

Anbar's Int. Civil Engineering Abstracts

View the list of Anbar's accredited selection of the world's best civil engineering journals and to access the Internet homepages of journals...Their service provide journal article summaries (abstracts), with an archive of more than 70,000 abstracts going back to 1972...A free trial available!

EEVL, Edinburgh Engineering Virtual Library

provides a list of more than 400 links to engineering journals, incl. descriptions of each journal...Besides The Engineering E-journal Search Engine (EESE.) an index to

Tidskriftslistan som beskrivs i artikeln.

fulltext..." Forskaren kan därför på ett enkelt sätt skriva ut sin favorittidskrifts innehållsförteckning om så önskas. För att göra sammanställningen ännu mer praktisk vid frekvent användning, inkluderades länkar till många relevanta och värdefulla databaser, såsom *Uncover* (tidskriftsdatabas med dokumentleverans), ASCE's Civil Engineering Database, och till vissa intressanta tidskrifter i full text. Listan är praktisk för att hålla forskare uppdaterade, då det finns länkar till alla förlag som exempelvis erbjuder innehållsförteckningar samt andra tidskriftssamlingar för vidare sökningar

CER – Mega-bokmärke med lättnavigerat gränssnitt

Länksamlingen CER finns således sedan drygt tre år på webben. Den är med andra ord inget annat än ett "Mega-bokmärke" med ett lättnavigerat gränssnitt som erbjuder korta innehållsbeskrivningar till en stor del av

resurserna. Särskilt har fackpressen uppmärksammat CER-samlingen genom artiklar i *Byggindustrin (2/97 och 35/98)*, och *Byggdok* har omnämnt webbsajten som "Sveriges bästa samling webblänkar inom byggområdet". *Anbar Civil Engineering Intelligence* gav nyligen CER "5 stars", <www.anbar.co.uk/coolsite/civeng/areas/professional-eductional-matters.htm>. Utomlands används CER i hög grad, speciellt efterannonsering i både mailinglistor och newsgrupper samt att CER länkas från hundratals webbsajter världen över. Väldigt många användare har skickat in kommentarer och förslag till nya länkar.

Hösten 1998 presenterades CER på The First International Conference on New Information Technologies for Decision Making in Civil Engineering, Montreal, Canada:<http://www.etsmtl.ca/decision/anglais/>. Anledningen var att man hade använt sig av länksamlingen och ansåg att en presentation av den skulle vara av intresse för deltagarna. Som enda svenska deltagare i konferensen skrev jag en artikel i V-byggaren: Väg- och vattenbyggaren 1998:6 s 28-31.

Om utvecklingen i framtiden

Ovanstående är ett exempel på hur ett institutions- eller specialbibliotek inom ett begränsat ämnesområde kan erbjuda en ny service genom en välkommen länksamling för bibliotekets besökare. Länksamlingar är inte något som bara de stora biblioteken bör ägna sig åt, utan också små institutions- och specialbibliotek, som med sina djupare ämneskunskaper har en känsla för vad biblioteksbesökare efterfrågar. Dessutom är det inte svårt eller märkvärdigt, snarare tvärtom.

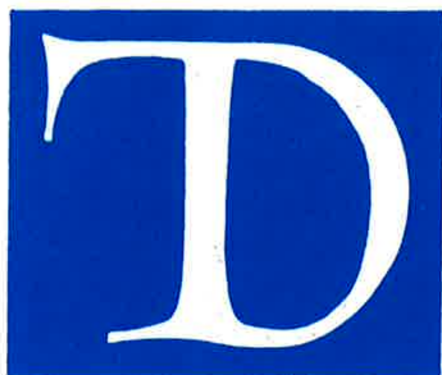
En länksamling inom ett visst område är också något som man kan samarbeta kring såväl nationellt som internationellt. Det vore då möjligt att utveckla s k "Subject Based Information Gateways, (SBIG)", som är en mer avancerad form av länksamlingar, där innehållet kvalitetsbedöms enligt bestämda kriterier, klassificeras enligt ett klassifikationssystem och indexeras med ämnesord. Samlingen beskrivs och lagras i en databas och görs sökbar.

Den stora arbetsinsats som krävs, gör att SBIG är ett lämpligt projekt för flera bibliotek/institutioner tillsammans, lokalt, regional eller nationellt. NetLab, som är en utvecklingsavdelning vid LUB, Lunds universitetsbibliotek <http://www.lub.lu.se/netlab/>, har bland sina många intressanta utvecklingsprojekt även specialiserat sig på SBIGs. Ett exempel på ett sådant pågående projekt är DESIRE <http://www.lub.lu.se/desire/>, som finansieras av EU.

Referenser

Klein, Helena, *CER: A Handy Tool for the Civil Engineer.* – In: Proceedings of the First International Conference on New Information Technologies for Decision Making in Civil Engineering, Montreal, Canada, Oct. 11-13, 1998, vol. 1, pp 65-70.
Dokumentet i pdf på URL: www.ldc.lu.se/lthvbibl/cer.pdf (Acrobat Reader 3.0 behövs.)

Klein, Helena, Rapport från internationell konferens i Montreal 11-13 okt 98: *Nya informationsteknologier som stöd för beslutsprocesser i byggandet.* – V-byggaren: Väg- och vattenbyggaren 1998:6 s 28-31.

TIDSKRIFT FÖR

Dokumentation

The Nordic Journal of Documentation

1999 VOLYM 54